

OBSAH:

Úvod	9
I. MEZINÁRODNÍ PRÁVO A JEHO ZVLÁŠTNOSTI	11
1. Pojem mezinárodního práva	11
a) Mezinárodní společenství a mezinárodní právo	11
b) Definice mezinárodního práva	16
c) Tzv. zvláštností mezinárodního práva	17
d) Vztah mezinárodního práva k jiným mezinárodním jevům	17
2. Obecné mezinárodní právo	22
a) Společenská funkce mezinárodního práva	24
b) Právo mírového soužití	25
3. Vznikající socialistické mezinárodní právo	29
a) Zásady socialistického internacionalismu	30
b) Zásada soudružské vzájemné pomoci	32
c) Poměr vznikajícího socialistického mezinárodního práva k obecnému mezinárodnímu právu	33
4. Subjekty mezinárodního práva	35
a) Svrchované státy	36
b) Závislé národy a povstalci	38
c) Mezinárodní organizace	39
d) Jednotlivci (fyzické osoby)	41
5. Prameny mezinárodního práva	43
a) Mezinárodní smlouva	44
b) Mezinárodní obyčej	46
c) Tzv. pomocné prameny mezinárodního práva	48
6. Druhy pravidel mezinárodního práva	52
a) Zásady a normy mezinárodního práva	52
b) Dispozitivní a kogentní právo	56
c) Právo mírové, válečné, diplomatické atd.	60

d) Pravidla obecná, partikulární a individuální	60
e) Pravidla časově neomezená a omezená	63
7. Donucení (sankce) v mezinárodním právu	64
a) Retorze	67
b) Represálie	68
c) Opatření v sebeobraně a v krajní nouzi	69
d) Sankce Rady bezpečnosti OSN	72
II. STÁTY	76
1. Suverenita (svrchovanost) , , ,	77
a) Suverenita národa	77
b) Státní suverenita	78
c) Základní práva a povinnosti států jako právní důsledky státní suverenity	80
d) Zásady přátelských vztahů	80
Zákaz hrozby silou nebo použití síly v mezinárodních vztazích	80
Povinnost pokojného řešení sporů	83
Zásada nevměšování	84
Povinnost států navzájem spolupracovat	84
Zásada rovných práv a sebeurčení národů	85
Zásada svrchované rovnosti států	87
Zásada poctivého dodržování závazků	87
2. Třídění států	88
a) Suverénní státy a závislé státy (území)	88
b) Státy jednotné a složené	88
3. Vznik státu a jeho právní důsledky	92
a) Uznání státu	94
b) Uznání vlády (hlavy státu)	96
c) Uznání za povstalce	97
d) Uznání za národ	98
4. Zánik státu a jeho právní důsledky (sukcese)	99
5. Mezinárodněprávní odpovědnost státu	102
a) Přímá odpovědnost státu	104
b) Nepřímá odpovědnost státu	106
c) Realizace odpovědnosti státu	107
d) Politická odpovědnost státu za útočnou válku	108

III. OBYVATELSTVO A JEDNOTLIVCI	110
1. Státní občané, bezdomovci a uprchlíci	111
2. Cizinci	115
3. Mezinárodní ochrana základních lidských práv	119
a) Mezinárodní pakty lidských práv	122
b) Ochrana národnostních menšin	125
c) Zákaz rasové diskriminace	125
IV. STÁTNÍ ÚZEMÍ, MOŘE A KOSMICKÝ PROSTOR	127
1. Státní území	127
2. Nabývání a ztráta státního území	128
3. Územní výsost	129
4. Státní hranice a pohraniční režim	131
5. Vzdušný prostor	132
6. Vnitrozemské (národní) vody	134
7. Mezinárodní řeky	136
8. Pobřežní (teritoriální) vody	138
9. Pásmo souvislé	140
10. Pevninská měčina	140
11. Mořské průlivy (úžiny)	141
12. Mořské průplavy (kanály)	142
13. Volné moře	143
14. Antarktida	147
15. Kosmický prostor a nebeská tělesa	148
V. STÁTNÍ ORGANY PRO MEZINÁRODNÍ STYKY	152
1. Diplomatické mise	153
2. Zvláštní mise	158
3. Stálé mise a delegace	161
4. Konzulární úřady	163
VI. MEZINÁRODNÍ SMLOUVY	168
1. Druhy smluv	169
2. Vznik mezinárodních smluv	174
3. Uzavírání mezinárodních smlouv	176
4. Počátek platnosti mezinárodních smlouv	178
5. Účinky platné smlouvy pro smluvní strany	179
6. Účinky smlouvy na třetí státy	180

7. Změna (revize) smluv	181
8. Doba platnosti mezinárodní smlouvy	182
9. Ukončení nebo suspendování platnosti	183
10. Výklad (interpretace) mezinárodních smluv	189
11. Záruky (garancie) mezinárodních smluv	193
VII. MEZINÁRODNÍ ORGÁNY A ORGANIZACE	196
1. Mezinárodní konference	198
2. Mezinárodní organizace	204
VIII. POKOJNÉ ŘEŠENÍ MEZINÁRODNÍCH SPORŮ	210
1. Přímé diplomatické jednání	212
2. Dobré služby a zprostředkování	213
3. Vyšetřovací a smířčí komise	214
4. Mezinárodní soudnictví v širším smyslu	216
a) Mezinárodní rozhodčí řízení (arbitráž)	216
b) Mezinárodní soudní řízení	218
IX. PŘÁVO OZBROJENÉHO KONFLIKTU (VÁLEČNÉ PŘÁVO)	223
1. Základní zásady mezinárodního válečného práva	225
2. Právní důsledky válečného stavu	226
3. Mezinárodněprávní ochrana obětí války	229
4. Válečná okupace	230
5. Zakázané prostředky a způsoby vedení války	232
a) Prostředky a způsoby vedení pozemní války	232
b) Prostředky a způsoby vedení námořní války	233
c) Prostředky a způsoby vedení letecké války	234
d) Chemické, bakteriologické a nukleární (atomové) zbraně	234
6. Zastavení válečných akcí	236
7. Ukončení válečného stavu	238
8. Neutralita za ozbrojeného konfliktu	240
Učebnice mezinárodního práva	245
Používané zkratky	247